

บนเส้นทางของความภาคภูมิใจแห่งการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย :

ศึกษานิเทศก์ผู้ส่งเสริมและ พัฒนาการเรียนการสอน ภาษาไทย

ประสบผลสำเร็จ ประจำปี 2562

ดร.ดวงใจ บุญยะภาส

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งสวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี ประเทศนั้นมีภาษาของเราเอง ซึ่งต้องหวงแหน...

...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองมาแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้...”

จากพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานและทรงอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการใช้คำไทย” ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กระทรวงวัฒนธรรม, 2547) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญยิ่งของภาษาไทย ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม และเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษมาตั้งแต่อดีต และด้วยความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว รัฐบาลไทยจึงประกาศให้วันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปี เป็น “วันภาษาไทยแห่งชาติ”

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดโครงการรักษภาษาไทย เนื่องในสัปดาห์วันภาษาไทยแห่งชาติอย่างต่อเนื่องมาทุกปี โดยมีกิจกรรมสำคัญของโครงการ คือ การคัดเลือกศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยประสบผลสำเร็จ จากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 นี้ มีศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้รับคัดเลือกให้รับรางวัล จำนวน 5 รางวัล ได้แก่ ระดับยอดเยี่ยม 1 รางวัล ระดับดีเด่น 2 รางวัล และระดับดี 2 รางวัล

โครงการรักษาสภาพแวดล้อมในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ประจำปี ๒๕๖๒
 รางวัล ๒๐-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

จากการทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้รับรางวัลดังกล่าว จึงควรค่าแก่การนำแนวคิดในการทำงานและผลงานมาเผยแพร่ ทั้งนี้ หวังว่าเรื่องราวนี้จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับศึกษานิเทศก์ภาษาไทยและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง และใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

**“ร่วมคิดร่วมกันทำ คือ ฝ่ายผู้สอน
ฝ่ายนิเทศ ฝ่ายบริหารการศึกษา
และฝ่ายตรวจสอบเพื่อร่วมกัน
แก้ไขปัญหา โดยมีการประเมินผล
อย่างต่อเนื่อง และจะทำเช่นนี้ต่อไป
ด้วย “ใจรัก””**

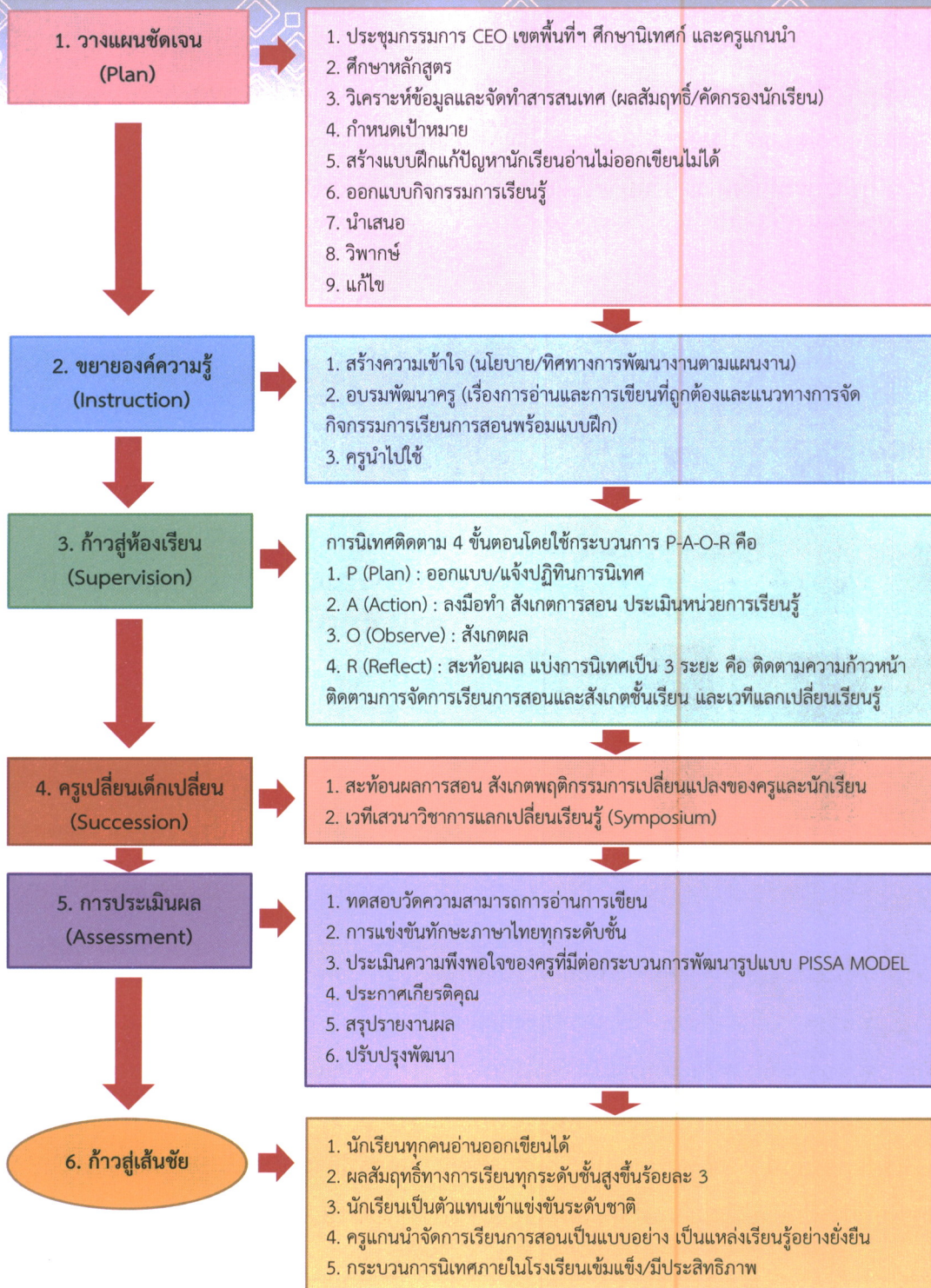
รางวัลระดับยอดเยี่ยม
นางจารุวรรณ แจ่มเสียง
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ศึกษานิเทศก์จารุวรรณ แจ่มเสียง มีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน คือ เน้นการคิดและทำงานร่วมกัน ภายใต้พันธสัญญาภาคี 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการสอน ฝ่ายนิเทศการสอนและฝ่ายตรวจสอบ (ผู้ปกครองและชุมชน) ภายใต้สูตรในการทำงาน คือ : 1 2 3 4 5 ได้แก่

- 1 หมายถึง ครูต้องสอนนักเรียนให้อ่านออกเขียนได้ทุกคน
- 2 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนต้องตระหนักร่วมขับเคลื่อน
- 3 หมายถึง ศึกษานิเทศก์ต้องนิเทศให้ถึงห้องเรียน
- 4 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุน เสริมแรงและร่วมรับผิดชอบโรงเรียนที่มีนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
- 5 หมายถึง ผู้ปกครองและชุมชนต้องตรวจสอบพร้อมรับผิดชอบและยินดีร่วมกัน

การพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ศึกษานิเทศก์จารุวรรณ แจ่มเสียง ได้นำนโยบายการพัฒนาการอ่านการเขียนภาษาไทยสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมภายใต้รูปแบบการร่วมทำงานกับครูในชั้นเรียนที่เรียกว่า PISSA MODEL ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

กระบวนการพัฒนาครูตาม “รูปแบบ PISSA MODEL” เพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

จากการดำเนินงานพัฒนาครูตามรูปแบบ PISSA MODEL ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สามารถอ่านและเขียนคำพื้นฐานในระดับชั้นของตนเองอยู่ในเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 80 และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการพัฒนาการอ่านและการเขียน สามารถเข้ากลุ่มกิจกรรมตามศูนย์การเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนปกติ โดยนักเรียนปกติให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกับสังคมเพื่อน ส่งผลให้มีพัฒนาการด้านการอ่าน และการเขียนดีขึ้นในระดับที่น่าพึงพอใจตามเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 ได้กำหนดไว้

**“ROIET2 MODEL
เป็นผลงานแห่งความภาคภูมิใจ
ของ สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2 และ
เราจะมุ่งมั่นพัฒนาต่อไป เพื่อพัฒนา
ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออก
เขียนได้”**

รางวัลระดับดีเด่น
นายกิตศักดิ์ โพธิสาขา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ศึกษานิเทศก์กิตศักดิ์ โพธิสาขา มีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านภาษาไทยทั้งระบบ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ชื่อว่า ROIET2 MODEL ซึ่งประกอบด้วย

R : Research ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

O : Organization ได้แก่ การศึกษาองค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้า บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

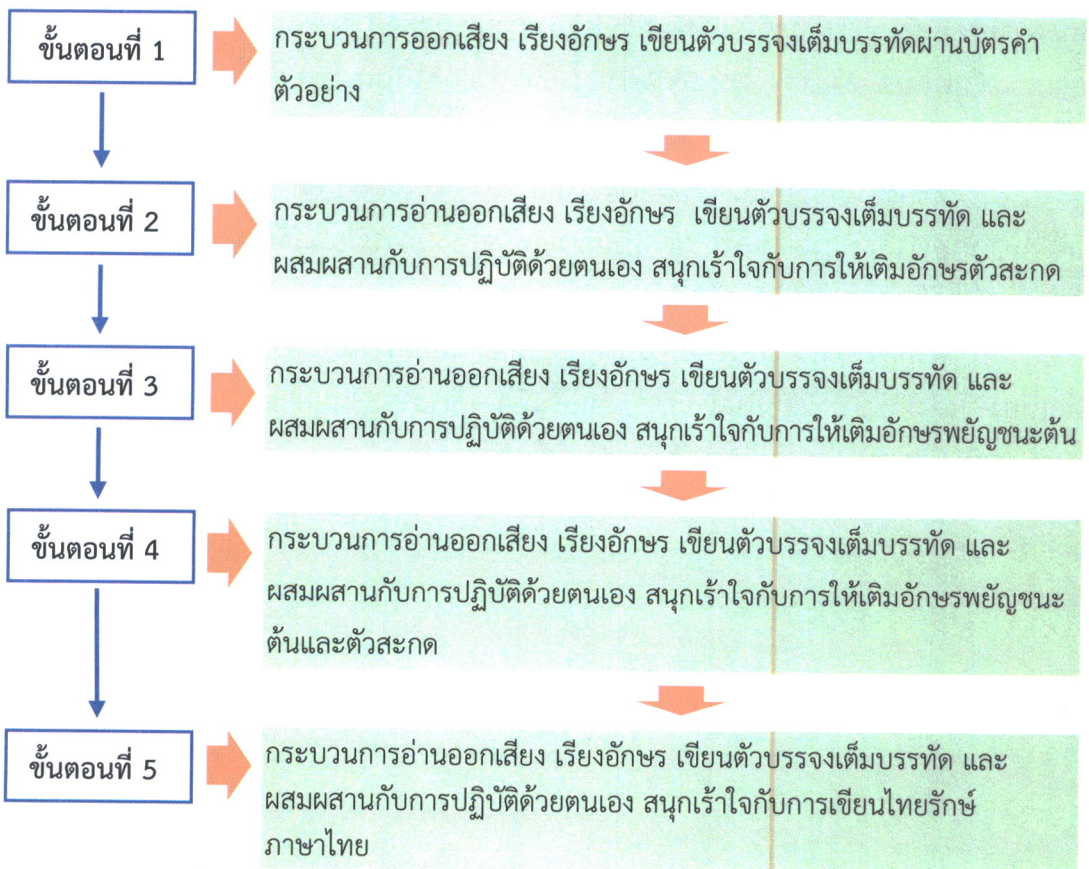
I : Information ได้แก่ การใช้ข้อมูล ข่าวสาร ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

E : Evaluation ได้แก่ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและพัฒนากิจการศึกษามีประสิทธิภาพ

T : Technology ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2 : Quality and Moral ได้แก่ คุณภาพ และคุณธรรม

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย มีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสียงใสในโรงเรียนสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

นอกจากนี้ยังได้จัดทำรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อยกระดับผลประเมินคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพนักเรียน (National Testing : NT) ด้านภาษา : POT MODEL ซึ่งมีกระบวนการ 3 ขั้นตอน โดยนำหลักกรรมวิธีบาท 4 มาประกอบในการทำงาน แต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 P - Participatory Planning คือ การวางแผนแบบมีส่วนร่วม

หลักกรรมวิธีที่ใช้ยึดหลักกรรมวิธีบาทสี่ ข้อที่ 1 ฉันทะ คือ ความพอใจ มีใจรัก ในสิ่งที่ทำ ใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ เพื่อให้เกิดผลจริงร่วมกัน ในการยกระดับผลการประเมินนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 O - Observing Teaching คือ การสังเกตการสอน

หลักกรรมวิธีที่ใช้ยึดหลักกรรมวิธีบาทสี่ ข้อที่ 2 วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกาย และใจที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้น คือ การจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย และข้อที่ 3 จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เกิดความรอบคอบ การงานทุกอย่างจะดีขึ้นเอง ด้วยใจที่จดจ่อ ตั้งมั่น และใฝ่เรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 T - Total Reflection Development คือ การสะท้อนผลเพื่อ การพัฒนา

หลักกรรมวิธีที่ใช้ยึดหลักกรรมวิธีบาทสี่ ข้อที่ 4 วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิด ได้ทำมาเป็นการสะท้อนผลของการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเกิดผลดีผลเสีย อย่างไรเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ด้วยการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง จึงส่งผลให้นักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีผล การประเมินด้านภาษาไทยอยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจตลอดมา